

MINNESANTECKNINGAR HÄSTNÄRINGENS REPRESENTATIONSRÅD (HRR)

Tisdag 24 september, Hästsportens Hus, Stockholm

Deltagare

Karolina Lagerlund (HNS)
Sara Westholm (HNS)
Maria Pettersson (HNS)
Mats Denninger (HNS)
Dag Ekner (ST/HNS)
Maria Croon (ST)
Christina Olsson (ST)
Annika Tjernström (SvRF)
Eva Husbom (SIF)
Sven-Olof Samuelsson (Brunte)
Maria Guggenberger (ATG)
Annette Gärling (HYN)
Erica Lindberg (LRF Häst)
Kåre Gustafson (SH)
Petra Alm (SH)
Björn Nilsson (WRAS)
Christina Risshytt-Collman (Stiftelsen Hippocampus)

Föredragshållare

Jessica Ortiz Bergström (Gilla Häst)
Johan Dalén
Christina Risshytt-Collman (Stiftelsen Hippocampus)
Pia Tillberg (Stiftelsen Hippocampus)
Katrine Petäjistö (SMAK certifiering AB)

Välkommen och inledning

Mats Denninger hälsade välkomna till dagens möte och initierade en kort presentationsrunda av dagens deltagare.

Aktuellt från HNS

Karolina Lagerlund, Maria Pettersson, Sara Westholm presenterade vad som är aktuellt på HNS och riksanslagningarna. Sammanfattat nedan i punktform.

- Finansieringen av HNS (55 mkr per år) kommer nu från ST och inte från ATG som tidigare, även om pengarna fortfarande härstammar från spelet. En statlig utredning är tillsatt för att reda ut inte bara hästnäringens finansiering i framtiden utan även Svenska spels roll, spelansvar kopplat till tex spelreklam m.m. Utredningen ska vara färdig först hösten 2020. Det ökade anslaget HNS nu får består i att Stiftelsen Hästforsknings finansiering går nu via HNS, och inte som tidigare direkt från ATG. Ytterligare en miljon i anslag har lagts på hovslagarutbildningen som nu är treårig i jämförelse med tidigare två.
- HNS arbetar med att ta fram en ny strategiplan för 2020-2023.

- En utvärdering av projekten inom Hästnäringens Ungdomssatsning (HUS) och avel pågår och beräknas vara klar senare i höst. Utvärdering ser över vad som varit bra, vad som kan förbättras framöver, vad som är gjort osv.
- Strategiarbete sker även på riksanslagningarna, där Flyinge och RS gjort en gemensam upphandling hos Kairos future. Wången genomför ett strategiarbete i oktober. YH-utbildningarna fortfarande högt intag, gymnasiet och hippologprogrammet har inte fyllt platserna i år.
- Eyjólfur Ísólfsson är rekryterad som ny adjungerad professor i ridkonst, inriktning islandshäst. Han kommer arbeta med spetsinsatser, kompetens- och kvalitetsutveckling av hippologprogrammets islandshästinriktning på Wången. Förhoppningar finns även om ett närmre samarbete med Holar framöver.
- Brukhästcentrum (BHC) – kuskutbildningen är fortsatt populär. BHC:s uppgifter är att arbeta med kommunikation och information till exempelvis kommuner, fastighetsägare, skogsägare, parkägare etc som kan vilja använda tjänster med häst.
- Ett samverkanscenter för hästunderstödda insatser håller på att skapas på Strömsholm, de kommer arbeta på liknande sätt som BHC gör med sina frågor.
- Ledarskapsprogrammet Hästnäringens Unga Ledare (HUL), som ges inom ramen för HUS, har fortsatt under året och nyligen genomfört en utbildningshelg på Wången.
- HNS kommer att hålla en utbildningsdag för uppfödare med tema försäljning och kommunikation i november.
- Projektet *Kompetens i samverkan* som finansieras via Europeiska Socialfonden (ESF) börjar närma sig slutet av sin utbildningsdel – Ledarpraktikan Häst. Deltagarna har träffats tre gånger och även haft hembesök och telefonkontakter under utbildningen, en sista återträff planeras i februari 2020. Den andra delen i projektet, omvärldsarbete, genomförs tillsammans med Kairos Future.

Trendwatch – Megatrender som påverkar hästnäringen

- Trendwatchen bygger dels på research av Kairos Future, dels på en workshop tillsammans med representanter för Flyinge/Strömsholm (som en del i det pågående strategiska arbetet).
- Megatrender – tunga, globala trender som påverkar alla på sikt. Det ger ett utifrånsperspektiv att fokusera på trender med påverkan på hästnäringen, inte trender inom hästnäringen.
- Klimatförändringar och andra globala utmaningar med koppling till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet blir allt högre prioriterade i de flesta organisationer.
- *Hållbar konsumtion och produktion* är det viktigaste området att arbeta med i Sverige, enligt svenskarna.
- Trenderna påverkar hästnäringen i o m ökade krav på exempelvis transporter och arbetsförhållanden.
- Högre krav på etisk djurhållning kan påverka hästnäringen då gränsen för vad som anses vara god hästhållning kan förskjutas framöver.
- Fler unga än någonsin har problem med ångest och psykisk ohälsa, trots att det råder en hälsotrend med t. ex kraftigt minskad alkoholkonsumtion i samma grupp. En trend som påverkar hästnäringen då det finns möjlighet till avkoppling och bortkoppling av orosmoln i att ägna sig åt hästar eller hästrelaterat arbete.

Djurrättsaktivism och hästnäringen

Djurrättsaktivister är redan ett stort problem i andra näringar och allt tyder på att även hästnäringen kommer att bli en måltavla i framtiden. Nedan följer ett förtydligande av de olika begreppen och några sammanfattande punkter från Johans föredrag.

Djurrätt – ett etiskt ställningstagande kring djurs rättigheter i samhället, en vilja att likställa djurs rättigheter med människors.

Djurskydd – vad vi människor gör för att skydda djur mot lidande, dvs myndigheters lagstiftning kring hur djur ska hållas och skötas.

Djurvälfärd – handlar om djurets egenupplevda livskvalitet.

- Aktivismen mot hästnäringen har redan startat. Tex tog sig aktivister in på banan under EM-finalen i hoppning och aktivister med plakat har vid flera tillfällen stått utanför t.ex. Göteborg Horse Show och Elitloppet. Liknande aktioner utfördes mot mjölkbranschen för ungefär 10 år sen, eller pälsindustrin för 30 år sen. Aktivismen följer samma mönster i alla näringar som angrips, det börjar med plakataktioner och trappas upp.

- Djurrättsrörelsen drivs av att få stopp på orättvisor och utnyttjandet av andra arter. Djuren finns för sin egen skull och ska ha samma rättigheter som vi människor, målet är ett veganskt samhälle.
- Än så länge är aktivisterna ganska få men de blir fler och fler. De är bättre organiserade idag än tidigare.
- Aktivisterna arbetar med stegvis nedmontering – salamiprincipen – man tar en bit i taget där man kan vinna mark i samhällsdebatten. Först på den svagaste länken – alltså det som har minst stöd hos allmänheten och ofta därmed minst ekonomi till tex kommunikation. 3-5% av svenska befolkningen beräknas vara veganer.
- De arbetar under många olika namn och organisationer med samma personer för att verka vara fler än vad de är och kan på så vis också samla mer pengar via swish till samma personer i bakgrunden.
- "Att tala med en köttätare" på Youtube, lär ut argumentation, manipulation, tränar i rollspel.
- De filmar och dokumenterar i hög grad vad de gör.

Vad kan vi som bransch göra?

- Samarbeta, stötta varandra – oavsett sektor eller gren
- Utnyttja vår storlek för att utmanövrera i sociala medier
- Dra fördel av att vi är många unga som redan är på sociala medier
- Se igenom aktivisternas försök att så split, (tex slakt av häst) håll ihop! Bara aktivisterna gynnas av att man slåss inbördes.
- Vad är våra svaga punkter? Identifiera!
- Vad är våra styrkor? Vilka värden ska vi lyfta?
- Skapa förståelse för djurrättsrörelsens övergripande mål
- Vaksamhet och beredskap
- Beredskap vid tävlingar eller andra arrangemang
- Samarbeta, dela erfarenheter och lära av andra branscher
- Checklista för organisationen, hur möter man aktivisterna om det händer något

Deltagarna i HRR formulerade gemensamt att detta är ett mycket viktigt område där vi behöver arbeta gemensamt och proaktivt. Frågan kommer att lyftas i HNS Djurvälståndskommitté i mitten av oktober för att starta processen och ev. skapa en separat arbetsgrupp.

Kvalitetsmärkning i hästnäringen

Lanserades för 6 månader sen. LRF Häst, HNS och Hästnäringens Yrkesnämnd är systemägare. Certifieringen för hästverksamhet bygger på lagkrav medan gymnasiedelen är mer långtgående och ställer krav på utbildningen.

SMAK certifiering AB är certifieringsföretaget som driver och kontrollerar enligt vårt system. De kontrollerar hur det ser ut på plats, efterfrågade dokument och underlag. Stickprover görs även mellan ordinarie kontroller för ökad trovärdighet.

14 hästföretag och 6 gymnasieskolor är än så länge certifierade eller har ansökt om att bli det.

Diskussion kring hur lockar man fler att certifiera sina verksamheter?

- Krav? Tex för EU-ekologiskt krävs certifiering för att få ut EU-stöd för ekologisk produktion. Marknaden sätter krav på andra certifieringar. Flera tvingande system.
- Skapa intresse tex genom artiklar för vikten av oberoende certifiering som också följs upp, inte bara är något man får en gång.
- Få företagare att förstå nyttan, kunna visa att man är seriös.
- Rådgivning inför revision?
- Testrevision med SMAK finns idag, är inte rådgivande men visar var det brister och därmed vad man måste förbättra.
- Morot eller piska? Morot att tex hamna i annan risknivå hos arbetsmiljöverket om man certifierar sig. Påverka försäkringsbolag att sänka premier om man är certifierad. På sikt få skatteverket och SJV att "lita på" företagen och få kontroller mer sällan.
- Vad vill företagen ha? Vad får dom att gå med? **Berätta för oss!**

Gilla Häst – Attraktiv hästnäring

Jessica Ortiz Bergström har tagit över och driver projektet mer på egen hand efter att Karolina tog över VD-rollen på HNS. Gilla Häst-varumärket har tagits över från ATG och förpackats om så den står för sig själv. Projektet grundar i frågor till organisationerna i näringen om vad de tycker är viktigt men som man

inte riktigt mäktar med att kommunicera kring? Vad kan vi göra tillsammans? Nollmätning med Novus 2019 om ungas, föräldrars och allmänhetens syn på hästen.

Gilla Häst vill nå utanför hästvärlden, målet är att bygga engagemang utanför ”bubblan”. Under hösten spelas en realityserie in med fyra profiler som på olika sätt mått bättre i sitt liv med hjälp av hästen.

Hästunderstödda Insatser (HUI)

Hästunderstödda insatser handlar om hästen och dess miljö som hälsoresurs. Det ger känsla och sammanhang i livet, begriplighet, hanterbarhet, meningsfullhet. Samma saker viktiga för alla människor, men hos en del krävs mer resurser än hos andra, för att uppnå samma sak. Tiden med hästen är hälsofrämjande. Alla delar sitter ihop – fysiskt, psykologiskt, social, pedagogiskt och delarna gynnar varandra. Väldigt många olika professioner arbetar med HUI och många av patienterna har utmaningar på flera områden.

- Hästsportens folkhögskola är huvudman för HUI-utbildningen som Strömsholm driver. 16 platser erbjuds och för tredje året i rad var söktrycket högt, med 40-70 sökande per år.
- Hästvärlden har en jättechans att möta utmaningarna med psykisk ohälsa *innan den inträffar. Prevention!*
- Presentation av projekt Kungsgården – pusselbiten som saknats – gården som kan bli ett nav för att lyfta hästen som hälsokraft. Om hästarna mår bra mår människorna bra för människor mår bra av att se hästar må bra. Målet är att gården ska bli en förebild ur alla aspekter. Det planeras för 12-15 hästar i full verksamhet.

Summering, avslutning och nästa möte

Mats Denninger summerade mötet där alla blev extra berörda av föredraget om djurrättsaktivism, ett område vi kommer att jobba gemensamt med mer framöver.

Nästa möte: 21 feb 2020, Göteborg – GHS

Vid tangenterna,
Maria Pettersson